

УДК 371

АКОРДЕОН В АСПЕКТІ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИХ КОНЦЕПЦІЙ НІМЕЧЧИНИ: ІСТОРИОГРАФІЯ ПИТАННЯ

Стадник А.М.

Київський національний університет культури і мистецтв

Проведено спеціальне та комплексне дослідження проблеми історії сучасного німецького акордеонного мистецтва. Автор переконливо обґрунтовує практичну актуальність даної теми, ретельно аналізуючи всі історичні етапи становлення німецької виконавської школи. Здійснена спроба вивчення акордеонного мистецтва Німеччини як цілісного явища. Висвітлено біографічні дані таких багатьох відомих імен німецького баянно-акордеонного мистецтва, як Хуго Герман, Ганс Бреме, Юрген Ганцер, Рудольф Вюртнер, Альберт Фоссен. Вперше у вітчизняному музикознавстві зроблено музикознавчий аналіз багатьох творів німецьких композиторів. А також подано біографічні дані відомих імен з історії німецького баянно-акордеонного мистецтва, зібрано якомога повніше літературу по темі «Історія акордеона у Німеччині». **Ключові слова:** історія акордеону, акордеонна музика Німеччини, баянно-акордеонна література, естрадна музика Німеччини, акордеонна школа Німеччини.

Постановка проблеми. Акордеонне мистецтво Німеччини становить яскраву сторінку світового мистецтва, яке отримало широке міжнародне визнання й активно функціонує в європейському музичному просторі. Поруч із очевидними досягненнями музикантів світового класичного інструменталізму надбання німецьких баяністів та акордеоністів спонукають по-новому відновити цілісну картину художніх, детермінованих динамікою розвитку музичної культури, здобутків. Розгляду піддаються явища і тенденції, що відбувалися в соціокультурному середовищі Німеччини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На даний момент існує чимало праць, в яких частково висвітлюється питання еволюції акордеонного мистецтва Німеччини. Зокрема це матеріали таких авторів як Давидов, Імханіцький, Мірек, на які посилався автор при дослідженні процесуальності розвитку акордеонного мистецтва.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проте залишається відкритим питання вивчення усіх аспектів культурно-мистецьких концепцій Німеччини як цілісного явища.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є оптимізація та адаптація матеріалів по даній темі для кращого розуміння історії та етапів становлення та розвитку акордеонно-баянного мистецтва як єдиного цілісного явища, та висвітлення основних постатей на кожному етапі формування.

Виклад основного матеріалу.

1. Акордеонна музика в Німеччині поч. ХХ ст.

1.1 Зародження баянно-акордеонного репертуару

В країнах Західної Європи даного періоду навчання на баяні та акордеоні ще не доросло до професійного рівня, хоча безперечні успіхи були очевидними – і перш за все в Німеччині. Ініціати́ва належала відомому німецькому фабриканту – виробнику, власнику одної із найбільших фабрик по виготовлен-

ню гармонік Троссінгена **Ернсту Хонеру** (*Ernst Hohner*, 1886–1965). Щоб його фабрика завоювала достатньо високий авторитет не тільки у широких верств населення, а й у музикантів, щоб виробляти та реалізовувати дорогі високоякісні інструменти і відповідно розширяти ринок збуту, необхідно було виконати ряд задач. В першу чергу виникла потреба в появі потенційних покупців таких інструментів, а їх можна було знайти переважно серед освіченої і багаті верств населення. Відповідно, нагальною стала активізація всього розвитку виконавства на акордеоні і баяні у країні в академічному руслі. Ернст Хонер ясно розумів, що становлення цих інструментів як достойних представників академічної концертної сцени можливо лише при створенні для них відповідного репертуару, організації продуманої системи навчання. Тому наряду із стимулюванням творчості відомих композиторів, Е. Хонеру належало вирішити також важливі питання формування професійного баянно-акордеонного навчання. Концерти оркестру перед самою широкою слухацькою аудиторією проходили з великим успіхом. Вони включали такі масштабні композиції, як «Італійське капріччіо», друга частина П'ятої симфонії П.І. Чайковського, увертюри «Егмонт» Л. Бетховена, до опери «Вільгельм Телль» Д. Россіні, перша частина Незакінченої симфонії Ф. Шуберта і ряд других відомих творів музичної класики.

Між цим і в колективному, і в сольному виконавстві на баяні і акордеоні все більшою ставала необхідність створення спеціальних творів високої художньої якості для них. Використання баяна і акордеона як серйозних академічних інструментів, орієнтованих на реалізацію значимих, глибоких замислів композиторів, вперше з'являються на початку 1920-х років. Першим із великих авторів, хто зацікавився звуковими можливостями цих інструментів, був великий австрійський композитор **Альбан Берг** (1885–1935). Весною 1921 року він завершив оркестровку опери «*Воццек*», що стала одною із вершин оперного мистецтва ХХ століття. Для сцени в трактирі із другого акту йому знадобився музичний тембр, найбільш типовий для реальної передачі цієї звукової атмосфери. І, звичайно, що його вибір випав на баян і акордеон: вони отримали в побуті Австрії дуже широку по-

пулярність. В другому акті опери «Воцек» (сцена четверта) баянно-акордеонний тембр помітно підсилює асоціації з привичним музичним побутом, з його типовими танцювальними жанрами, з усією атмосферою побутової музики. В звучанні невеликого інструментального ансамблю трактуру на сцені відтворюється емоційно насичений мелос традиційного тридольного австрійського танцю – **лендлера**. Вперше у світовому музичному мистецтві тут повністю виявлені експресивні засоби баяна і акордеона. Значну роль в історії гармоніки зіграв твір, написаний у 1921 році видатним німецьким композитором **Паулем Хіндемідом** (*Paul Hindemith, 1895–1963*) «Камерна музика № 1» ор. 24 для невеликого камерно-інструментального ансамблю. В ньому, поруч із смичковим квітетом, фортепіано, флейтою, кларнетом, фаготом і трубою, залучений також один із видів гармонік – фісгармонія, якому композитор довіряє відповідальну і важку партію. Досвід П. Хіндемита не міг залишитися непоміченим. Ініціатива в активному розвитку академічного виконавства на баяні і акордеоні належала Ернсту Хонеру. І основним завданням було залучення до створення репертуару професійних, признаних авторів музики.

З другої половини 1920-х років Е. Хонер вживає наполегливі спроби зацікавити інструментом серйозних композиторів, що зарекомендували себе в камерно-академічному жанрі. Перш за все він звертається до Пауля Хіндемита, враховуючи його цікавий та плідний досвід з використання фісгармонії в такому змістовному творі, як «Камерна музика № 1». В 1926 році Е. Хонер зажадує йому твір для акордеона або баяна. Проте Хіндемід не прийняв цієї пропозиції і переадресував заказ молодому і перспективному композитору **Хуго Герману** (*Hugo Herrmann*), з яким був добре знайомим по спільній роботі в одному із музичних кружків. Так в 1927 році відбулася найважливіша подія в становленні баянно-акордеонного мистецтва: Х. Герман представив перший в історії в цій області музики камерно-академічний твір, сюїту «**Сім нових п'єс**» («*Sieben neue Spielmusiken*»). Сюїта була вперше представлена публіці одним із кращих баяністів цього часу **Германом Шитенхельмом**. Однак прем'єра відбулася далеко не зразу: дуже незвичним для цього часу виявився цей опус, хоча з позицій сьогодення достатньо простим по мові. Труднощі були природними – адже у всіх європейських країнах «тон» задавали все ж популярні п'єси, безпосередньо пов'язані із застосуванням акордеона і баяна в музичному побуті.

1.2 Хуго Герман – основоположник професійної баянно-акордеонної літератури

Хуго Герман (*Hugo Herrmann, 1896–1967*) – піаніст, органіст, композитор і диригент – є тим музикантом, якому довелося в другій половині 20-х років стати автором перших високопрофесійних творів для акордеона і баяна. Май-

же три десятиліття, з 1935 по 1963 роки, Хуго Герман, разом із відомим діячем баянно-акордеонного мистецтва, автором однієї із перших великих книг по історії гармоніки **Арміном Фетом** (*Armin Fett*), очолював створений в середині 30-х років перший в Німеччині і другий в світі (після СРСР) професійний учбовий заклад – Спеціальну школу гармоніки в Тросингені. Окрім того, Х. Герман керував в спеціальній школі гармоніки оркестром акордеоністів, фольклорним музичним семінаром. Багато років він являвся членом Союзу композиторів Західної Німеччини, президентом Німецького союзу педагогів акордеона. Музикантом написано п'ять опер, серед яких виділяються камерна опера «Ріг газелі», ор.43 («*Gazellenhorn*», 1929), опери «Васантасена», ор.70 («*Vasantasena*», 1930), «Диво» («*Das Wunder*», 1937), п'ятнадцять кантат, п'ять симфоній, чотири струнних квінети, концерти з оркестром для різних інструментів – скрипки, віоли да гамба, органа, клавесина. До числа найбільш значних інструментальних творів Хуго Германа належить Камерна симфонія для 19 інструментів (1926), фортепіанне Тріо (1927), два концерти для органа, мотети. Про активність його композиторської діяльності можуть свідчити данні шостого тому об'ємного німецького видання «Музика в історії і сучасності» («*Die Musik in Geschichte und Gegenwart*»): тут введений список, який складається більше ніж із 300 творів майстра, який включає симфонічну, камерно-інструментальну музику, велику кількість хорових опусів, ораторій, мес, кантат, творів для драматичного театру, пісень і т. д.

Уперше в зарубіжному акордеонно-баянному виконанні Хуго Германом створений також високохудожній зразок музики концертного жанру – двочастинний Перший концерт (1940). У передмові до публікації партитури автор підкреслював, що партії струнного камерного оркестру дуже прості і можуть бути призначені для любительських колективів, причому камерний оркестр (смичкові і дві літаври) може бути замінений акордеонним оркестром. Деяко пізніше у Хуго Германа з'являються і інші визначні твори, зокрема, концерти для баяна або акордеона з оркестром – Другий концерт (1949), Подвійний концерт для баяна (акордеона) і арфи (*Doppelkonzert, 1951*), Маленький концерт (*Kleines Konzert*) для баяна або акордеона соло (1943), камерні дуети для баяна або акордеона з арфою, скрипкою, фортепіано, безліч різноманітних мініатюр і т. д. Проте усі вони, як і створені в 30–50-і роки для інструменту за замовленням Ернста Хонера численні твори інших німецьких композиторів, нині практично забуті і вкрай рідко виконуються навіть в самій Німеччині.

2. Німецька акордеонна музика 50–60 рр.: Ганс Бреме, Вольфганг Якобі, Георг Катцер, Юрген Ганцер

За кордоном з 50-х років ХХ століття розвиток баяна і акордеона в академічному напрямі також відбувається набагато інтенсивніше, чим раніше. Лідуючі позиції на початку 50-х років як і раніше займає Німеччина, причому її західна частина (Федеральна Республіка Німеччина). Помітно активізується навчання на баяні в Школі музики Троссінгена, як і раніше очолюваною такими видатними діячами німецького акордеон-

ного мистецтва, як Хуго Герман, Рудольф Вюртнер, Армін Фет, про які вже йшла або ще піде мова. У Західній Німеччині до музики для баяна завдяки ініціативі, виявленій **Ернстом Хонером** в 30-і роки, звернулася безліч професійних композиторів. Разом з родоначальником професійно-академічної музики для баяна і акордеона Хуго Германом, це – Каспар Резелінг, Фрідріх Хааг, Гер Зілхер, Фріц Стіг; з другої половини років починає активно працювати також відомий німецький композитор Ернст-Лоттар фон Кнорр. Але особливо відомими серед баяністів і акордеоністів різних країн стають твори **Ганса Бреме** (1904–1957).

Музичну освіту як композитора і піаніста він отримав у Вищій школі музики в Берліні. Тут він вчився з 1922 по 1928 роки. З 1928 року Ганс Бреме – доцент, а з 1940 – професор Вищої школи музики в Штутгарті, де веде спеціальний клас фортепіано, аз 1936 року клас композиції. У післявоєнний час, з 1945 по

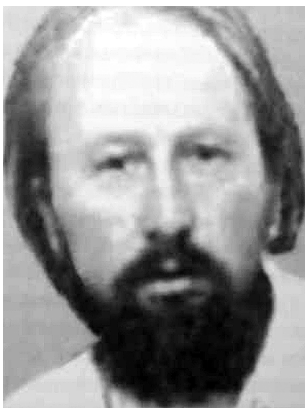
1949 роки – професор Вищої школи музичного виховання (Hochschulinstitut for Musikerziehung) в Троссінгені, потім повертається в Штутгарт, де продовжує викладацьку діяльність до кінця життя. Визнання прийшло до Г. Бреме в 30-і роки. Серед різноманітної творчої спадщини композитора виділяються дві опери – «Дурень і смерть» («Der Tor und Tod», 1928) і «Любов дорога» («Liebe ist teuer», 1949). Г. Бреме створив дві симфонії (1925 і 1950), «Триптикон» («Triptikoni») для оркестру на тему Г.Ф. Генделя (1937) – твір, що користувався в Німеччині чималим успіхом. Воістину ж революційне значення для розвитку виконання на баяні і акордеоні мав твір Ганса Бреме, створений в 1952 році. Це – концертні етюди «Паганініана» (Paganiniana: Konzertstudien für Accordéon) op. 52. Тут блискуче продовжені традиції створення симфонічних варіацій для фортепіано композиторів-класиків на тему відомого Капрису a-moll № 24 Ніколо Паганіні. Для аналогії досить хоч би згадати знамениту Рапсодію на тему Н. Паганіні для фортепіано з оркестром С. Рахманінова, масштабні твори для фортепіано соло – Варіації на тему Паганіні op. 35 І. Брамса або ж Шість концертних етюдів по Каприсам Н. Паганіні op. 3.Р. Шумана. Аж до сьогоднішнього дня «Паганініана» Г. Бреме залишається повною мірою репертуарною – часто використовується в концертній і педагогічній практиці, постійно звучить на самих різноманітних конкурсах. Незабаром Г. Бреме створює і інші яскраві твори. Через рік, в 1953 році, з'являється його диптих «Осіньна елегія і каприччіо» op. 57 (Autumn Elegy and Capriccio), побудований на виразному образному контрасті співучої виразної мелодії першої частини і скерцозно – гумористичної другої. У 1956 році він пише віртуозні п'єси для акордеона – Allegro veloce і Poco Allegro ed amabile. Одним з найвідоміших творів композитора є його «Дивертисмент».

Твори для баяна і акордеона, створені в 1950–60-х роках **Вольфгангом Якобі** (Wolfgang Jacobi, 1894–1972) являють собою значний вклад в репертуар, часто виконуються в різних країнах. Про значення творчості композитора може свідчити хоча б те, що з 2000 року в Мюнхені проходить щорічний міжнародний конкурс імені Вольфганга Якобі.

Широке визнання композитор отримує в 60-і роки в усій Західній Німеччині: його твори виконуються в різних країнах світу, він удостоюється ряду авторитетних нагород ФРГ за вагомий вклад в розвиток музичного мистецтва. Творча спадщина Вольфганга Якобі багатогранна. Ним створено більше 200 творів різних жанрів: оркестровому, камерно-інструментальному, вокальному і т. д. До створення музики для баяна і акордеона В. Якобі прийшов лише в шестидесятилітньому віці, зокрема, завдяки наполегливій ініціативі Ернста Хонера. Спочатку В. Якобі став поповнювати репертуар акордеонно-баянних оркестрів. Першим його досвідом стали обробки німецьких народних танцювальних мелодій – «Нижньонімецькі народні танці» («Niederdeutsche Volkstänze» 1955). Через три роки він пише для даного інструментально складу «Серенаду і Аллегро» (Serenade und Allegro, 1961), які отримали популярність після того, як була зроблена їх редакція для баяна з оркестром. В 60 – на початку 70-х років творчість композитора для оркестру акордеоністів і баяністів також продовжується: з'являються його «Симфонічна сюїта» («Sinfonische Suite», 1964), «Симфонієтта» (Sinfonietta, 1969), «Фанфарна сюїта» («Fanfaren-Suite» 1910), «Іспанські враження» («Spanische Impressionen», 1970). Пише він і ансамблеві твори для акордеона і баяна – «Камерну музику I» і «Камерну музику II» (Kammermusik I, II, 1970), 3 мадригали і 3 танцювальних пісні для хору і акордеонно-баянного ансамблю (3 Madrigale, 3 Tanzlieder, 1971), створює Фантазію для флейти з баяном чи акордеоном (Phantasie, 1978). Разом з тим, в 60-і роки композитор все наполегливіше звертається до створення творів для баяна чи акордеона соло. Серед них варто відмітити Капрічіо (Capriccio, 1962), Концертне рондо (Konzerttrondo, 1965), Французьку увертюру (Französische Ouverture, 1968), 10 поліфонічних пес (10 Polyphonen Spielstücke, 1970), Ригодон (Rigaudon, 1971). Одним із найбільш яскравих і значимих, часто виконуваних творів став у Вольфганга Якобі Дивертисмент (Divertissement, 1966). Ця незвичайно динамічна, гостро імпульсивна і помітна музика особливо часто звучить на концертній естраді і престижних конкурсах.

Георг Катцер (George Katzer, р.н. 1935) – композитор, чий твори для баяна і акордеона нерідко звучать в зарубіжних концертних, конкурсних і педагогічних програмах. З середини 60-х ро-

ків Георг Катцер цілком посвячує себе творенню музики. Він удостоюється за неї престижних нагород: в 1976 отримує премію імені Ганса Ейслера, в 1981 – Національну премію по мистецтву ГДР. З 1978 року стає членом Академії мистецтв, з 1982 – віце-президентом Союзу композиторів і теоретиків ГДР, в 1990 – президентом. З 1989 року він є також президентом національної секції Міжнародної спілки електронної музики, з 1993 – членом Академії мистецтв в Берліні. У Г. Катцера немало творів великих музично-сценічних жанрів – опери «Веселий музикант», «Бенкет або про любов», музика до хореографічних картин «Пригоди Чіпполіно», балети «Чорні птахи» («Schwarze Vogel», 1975), «Новий сон в літню ніч» («Ein peier Sommernachtstraum», 1979), опера «Антигона» («Antigone», 1990). В нього є також немало симфонічних творів, камерно-інструментальні роботи, та ін. Композитором написано безліч вокальних творів. Театрально-сценічні і оркестрові опуси Георга Катцера неодноразово виконувались та виконуються в наші дні найбільшими музичними колективами як в Германії, так і за її межами. Ним створено багато цікавої музики для радіо, телебачення, кіностудій. Як зазначає біограф композитора Л. Клінберг, в його творчості «стилістика така ж многогранна, як і жанри, в яких він творить. Вони включають не тільки алеаторику, колажну техніку, але й електронну музику». До поповнення репертуару для баяна Г. Катцер звернувся з 70-х років і зразу ж став призначати свої твори в першу чергу саме кнопковому інструменту. Починаючи з цього періоду він написав безліч баянних пес, які в 1995–1997 роках були опубліковані в Німеччині в двотомнику «For buttons, volume».

Твори **Юргена Ганцера** (Jürgen Ganger, р. 1950) міцно увійшли до репертуару баяністів і акордеоністів багатьох країн світу. Юрген Ганцер здобув спочатку освіту як акордеоніст. Своє навчання на акордеоні він продовжував упродовж 1969–1975 років у відомого композитора-акордеоніста, автора ряду творів для цього інструменту Ганса Болла. У 80–90-і роки Ю. Ганцер веде активну роботу по пропаганді баянно-акордеонного мистецтва: бере активну участь в організації і підготовці різних міжнародних змагань баяністів і акордеоністів, в 1996 році очолює журі XXXIII Міжнародного конкурсу баяністів-акордеоністів в Клінгенталі, його п'єси для баяна

і акордеона були обов'язковими на престижних міжнародних конкурсах «Фогтландські дні музики»: ними стали чотиричастинна сюїта «Образи» («Gestalten») в 1987 році і «Механіко» в трьох частинах («Mechanico») в 1996. Серед цікавих і незвичайних творів Юнгера Ганцера слід також згадати цикл, створений більш ніж десятиліттям раніше, в 1973 році «Перпетуум, фугу і коду» («Perpetuum, fuge und coda»). Цікавим і своєрідним твором Юргена Ганцера стала Пасакалія с-moll. Таким чином, творчість композиторів Німеччини – а це і ряд інших – композиторів, серед яких Ганс Болл (Hans Bolt), Гельмут Рейнбооте (Helmut Reinbothe), Герхард Тіттель (Gerhard Tittel), Герберт Кірмсе (Herbert Kirmsse) і інші – стало важливим внеском у розвиток камерно-академічної музики для баяна і акордеона.

3. Рудольф Вюртнер та Альберт Фоссен – яскраві представники естрадної музики Німеччини

Як вже відзначалося, Німеччина стала родоначальницею академічного баянно-акордеонного репертуару. В той же час, вже з 20-х років ХХ століття в країні набуло поширення і немало естрадних концертних мініатюр, в яких інструменти, що вивчаються нами, і передусім акордеон, постали як широко поширені, як ті, які залучають до кола своїх шанувальників найрізноманітнішу слухачську аудиторію. З'являються концертні фантазії, попури, але ще більше – невибagliві естрадні мініатюри танцювальних жанрів, що звучать в програмах видатних акордеоністів і баяністів як соло, так і у супроводі естрадних ансамблів і оркестрів.

Серед композиторів, що прославилися створенням і виконанням різних концертних фантазій естрадного плану, передусім слід назвати **Рудольфа Вюртнера** (Rudolf Wurtner, 1920–1974). Освіту як акордеоніста він отримав в Міській музичній школі Троссінгена, а згодом у Вищій музичній школі Штутгарта, де займався у родоначальника професійної баянно-акордеонної музики Хуго Германа. З середини 30-х років молодий музикант починає активну концертну діяльність, а з 1939 року стає викладачем класу баяна-акордеона в тій же Міській музичній школі Троссінгена, в якій почав своє навчання на інструменті. Разом з цим, він все більше захоплюється колективним баянно-акордеонним музикуванням і з 1947 року стає диригентом великого оркестру, що отримав найменування «Оркестр фірми Хонер».

Найбільш популярними в Німеччині, починаючи з 20-х років, стають естрадні мініатюри, безпосередньо створені в танцювальних жанрах – вони постійні на акордеоні або баяні соло, а ще частіше – у супроводі різних естрадних ансамблів і оркестрів. У довоєнні десятиліття і в самій Німеччині, і в багатьох країнах Європи активніо концертують такі німецькі акордеоністи як Хайнц Мунзоніус, Хорст Хофман, Ганс Георг Шютц і ряд інших.

Одним з найбільш відомих серед них стає **Альберт Фоссен** (Albert Vossen, 1910–1971). Музичну освіту він здобув як піаніст, проте з початку 30-х років освоює акордеон і починає концертну діяльність на цьому інструменті з виконанням естрадних мініатюр, аранжувань різних жанрів танцювальної музики. З середини 30-х років багато записується на

грамплатівки, пише естрадну музику до ряду кінофільмів, бере участь в їх озвучуванні на акордеоні і фігурує як акордеоніст в кадрах фільмів. Проте в нашій країні ім'я Альберта Фоссена було практично невідомим через «залізну завісу», що панувала упродовж десятиліть. І це не дивлячись на те, що саме ним був створений фокстрот «*Flick-flack*», що здобув в обробці радянського акордеоніста **Юрія Шахнова** зонайширшу популярність, як п'єса «Карусель». Для численних фокстротів А. Фоссена характерні яскравість мелосу, мінлива і розвинена орнаментальна фігурація, численні синкопи і спонтанні зміни ритмічного малюнка, що гостро зіставляються з рівномірністю метричного басо-аккордового пульсу, велика кількість свінгових зворотів. Про усе це з повною достовірністю можна судити по таких фокстротах, як «*Мимохідь*» («*Im Vorüber gehen*»), «*Танцюючі ноти*» («*Tanzende Noten*»).

Висновки. Роблячи підсумок нашого дослідження, необхідно підкреслити, що історія німецького акордеону непересічне явище загальносвітового баянно-акордеонного мистецтва. Твори німецьких композиторів часто є обов'язковими на престижних міжнародних конкурсах, що говорить про їх неабияку популярність серед професійного кола музикантів. Непересічні німецькі композитори, такі як Хуго Герман, Ганс Бреме, Юрген Ганцер, Рудольф Вюртнер, Альберт Фоссен сформували власну своєрідну музичну мову, в якій спостерігаємо наявність яскравого симбіозу різних стильових елементів, в тому числі ладогармонічних. Традиційні прийоми композиторського письма в баянно-акордеонній музиці сучасних німецьких композиторів органічно поєднуються з модерністичними: кластерна техніка, поліладовість, мікрохроматика, різновиди поліфонічного викладення, складні метро-ритмічні формули (синкопи, перемінний ритм, поліритмія, акценти). Баянно-акордеонна музика сучасних німецьких композиторів – є яскравим відображенням прагнень молодшої генерації музикантів до театралізації виконавського відтворення музичних образів, які в свою чергу підпорядковані ідеям нового світогляду, глибини філософського втілення як мистецького феномену сучасної музичної культури.

Вперше у вітчизняному музикознавстві зроблено музикознавчий аналіз багатьох творів німецьких композиторів. А також подано біографічні дані відомих імен з історії німецького баянно-акордеонного мистецтва, зібрано якомога повніше літературу по темі «Історія акордеона у Німеччині» для полегшення роботи майбутніх досліджень у цьому напрямку.

Список літератури:

1. Мирек А. Гармоника. Прошлое и настоящее. – М.: «Интерпакс», 1994. – 543 с.
2. Мирек А. Справочник. – М.: Альфред Мирек, 1992. – 98 с.
3. Имханицкий М. История баянного и акордеонного искусства. – М.: РАМ им. Гнесиных, 2006. – 276 с.
4. Имханицкий М. Музыка зарубежных композиторов для баяна и аккордеона. – М., 2004. V. – 520 с.
5. Давидов М. Баян – акордеон в камерному мистецтві на стику століть. // Музичне виконавство. Науковий вісник НМАУ, вип. 8, кн. 5. – К.: НМАУ, 2000. – 187 с.
6. Єргів І. Д. Мистецтво українського «модерн-акордеона» у світовому процесі. // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Академічне народно-інструментальне мистецтво України ХХ-ХХІ століть». – К.: НМАУ, 2003.
7. Новожилів В. Баян. – М.: Музыка, 1988. – 179 с.
8. Басурманов А. Баянное и аккордеонное искусство. 3-е изд. – М., 2003. – 347 с.
9. Бычков В. История отечественной баянной и зарубежной аккордеонной музыки. М.
10. Воробьев М., Захаров Ф. К истории происхождения и развития современной гармоника на Западе // Гармоника. Труды Государственного института музыкальной науки. – М., 1928. – 266 с.
11. Ерохин В. De musica instrumental is. Германия – 1960–1990. Аналитические очерки. – М., 1997.

Стадник А.М.

Киевский национальный университет культуры и искусств

АККОРДЕОН В АСПЕКТЕ КУЛЬТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕННЫХ КОНЦЕПЦИЙ ГЕРМАНИИ: ИСТОРИОГРАФИЯ ВОПРОСА

Аннотация

Проведено специальное и комплексное исследование проблемы истории современного немецкого аккордеонного искусства. Автор убедительно обосновывает практическую актуальность данной темы, тщательно анализируя все исторические этапы становления немецкой исполнительской школы. Осуществлена попытка изучения аккордеонного искусства Германии как целостного явления. Освещены биографические данные таких многих известных имен немецкого баянно-аккордеонного искусства, как Хуго Герман, Ганс Бреме, Юрген Ганцер, Рудольф Вюртнер, Альберт Фоссен. Впервые в отечественном музыковедении сделано музыковедческий анализ многих произведений немецких композиторов. А также представлены биографические данные известных имен по истории немецкого баянно-аккордеонного искусства, собрано как можно полнее литература по теме «История аккордеона в Германии».

Ключевые слова: история аккордеона, аккордеонная музыка Германии, баянно-аккордеонная литература, эстрадная музыка Германии, аккордеонная школа Германии.

Stadnyk A.A.

Kiev National University of Culture and Arts

ACCORDION IN THE ASPECTS OF CULTURAL AND ARTISTIC CONCEPT OF GERMANY: HISTORIOGRAPHY OF THE QUESTION

Summary

A special and comprehensive study of the problem of the history of contemporary German accordion art has been conducted. The author convincingly substantiates the practical relevance of this topic, carefully analyzing all the historical stages of the formation of the German performing school. An attempt was made to study the accordion art of Germany as a holistic phenomenon. The biography of many famous personalities in German accordion art such as Hugo Herrmann, Hans Brehme, Jurgen Ganzer, Rudolf Würtner, Albert Vossen was featured. For the first time in the Ukrainian musicology a musicology analysis of many works of German composers was made. And also the biography of the well-known names in the history of German accordion art was presented, and the literature on the topic «History of accordion in Germany» was almost fully collected.

Keywords: accordion history, accordion music of Germany, accordion literature, pop music of Germany, accordion school in Germany.